

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ВЗАЄМОДІЇ ОСОБИСТОСТІ ТА СПІЛЬНОТИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО КОНФЛІКТУ

Н.Д. Володарська
провідний науковий співробітник
Інститут психології імені Г.С.Костюка НАПН України

Актуальність проблеми взаємодії особистості і спільноти в умовах військового конфлікту багатогранна і різноманітна. В умовах військового конфлікту виникають проблеми у тимчасово переміщених осіб. Їх сім'ї потерпають як від матеріальних так і психологічних проблем адаптації в новому соціальному оточенні, нових, незвичних умовах. Необізнаність в можливостях допомоги спільноти у вирішенні проблем особистості стає на заваді проходження її адаптації в нових умовах, взаємостосунках з новим соціальним оточенням. Сім'ї переселенців відчують нерозуміння їх проблем, переживань в новому осередку (особливо в адміністративних структурах, з сусідами, оздоровчих та лікарських закладах та в інших закладах). Виникає проблема непередбачуваності динаміки змін у взаємодії особистості з новим соціальним оточенням, вирішення конфліктів.

Мета дослідження – аналіз проблем, форм і методів врегулювання взаємодії особистості та спільноти в умовах військового конфлікту .

Результати дослідження. Узагальнюючи результати опитування серед жінок переселенців (150 осіб м. Київ), нами було виокремлено найбільш актуальні проблеми, форми та методи психологічної допомоги у врегулюванні взаємодії особистості і спільноти умовах тимчасового переселення.

1. **Просвітницька програма** про статус ТПО (тимчасово переміщених осіб). Надання знань про юридичні права, пільги, можливості допомоги ТПО.

2. **Пам'ятка** про інформацію надання допомоги переселенцям (номера телефонів, сайтів центрів допомоги переселенцям, юридичної підтримки, психологічних консультацій, психотерапії).

3. **Інформування** про можливі варіанти **організації відпочинку** (клуби сімейного відпочинку, вихідного дня, сімейний квест, концерти, йога, танці в клубах, на відкритих площадках парків, тощо).

4. Організація **груп підтримки, взаємодопомоги** людей з аналогічним життєвим досвідом. **Обмін досвідом** серед переселенців в групах онлайн та офлайн.

5. Організація **оздоровчих, навчальних програм** для дітей, підлітків (групи особистісного зростання, школа лідерства та інші). Організація ярмарків, майстер-класів «Hand made», екскурсій в інші міста, історичні пам'ятки України.

6. Тематичні **психотерапевтичні групи** (питання здоров'я, врегулювання та профілактика сімейних конфліктів, виховання дітей, проблеми вікових криз та інші).

7. Допомога переселенцям у **віковій категорії 55+** (групи підтримки: центр «Життелюб», група «Режим», сайт «Активна громадянська позиція», університет третього покоління).

8. Залучення до роботи з переселенцями **психологів з статусом ТПО** (тимчасово переміщених осіб).

9. **Проблема булінгу**. Зниження негативного фону у стосунках з місцевими жителями і тими хто «прибули», «приїхали», «припхалися» і таке інше.

10. **Підтримка психологів**, організаторів роботи з переселенцями, профілактика професійного вигорання. Організація супервізії для психологів, психотерапевтів, соціальних працівників.

Висновки. Важливим в підборі форм і методів врегулювання взаємодії особистості та спільноти є досягнення передбачуваності та самототожності особистості у стосунках з оточенням, формування самоорганізуючої та самодетермінуючої системи стосунків. Це допоможе перейти від невизначності і хаоса до знаходження компромісів, порозуміння та гармонії у стосунках в новому оточенні.

Література:

1. Володарська Н.Д. Технології психологічної допомоги сім'ям в кризових ситуаціях // Н.Д. Володарська /Збірник матеріалів II міжнародної конференції «Комунікація у сучасному соціумі» (м. Львів, 8 червня 2018р.),- Львів: ЛНУ імені Івана Франка. 2018, –С.101-102.